

Η ανάπτυξη δεξιοτήτων πληροφοριακής παιδείας στην Ελλάδα: μια ερευνητική και θεωρητική προσέγγιση

Στέλλα Κορομπίλη,

*Αναπλ. Καθηγήτρια, Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης,
ΑΤΕΙΘ,*

Αφροδίτη Μάλλιαρη,

*Επικ. Καθηγήτρια, Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης,
ΑΤΕΙΘ,*

Γιώργος Χριστοδούλου

Βιβλιοθηκονόμος, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

[Περίγραμμα]

- Η ανάγκη χαρτογράφησης του επιπέδου Πληροφοριακής Παιδείας στην Ελλάδα
- Παρουσίαση τεσσάρων ερευνών
- Μάθημα πληροφοριακής παιδείας στο Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης του ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης

1^η Έρευνα

«The necessity of information literacy education in a Marketing Department»

(Korobili, Tilikidou, 2005)

*Η αναγκαιότητα εκπαίδευσης στην
Πληροφοριακή παιδεία στο
Τμήμα Μάρκετινγκ του ΤΕΙΘ*

1^η Έρευνα

Η αναγκαιότητα εκπαίδευσης στην Πληροφοριακή παιδεία στο Τμήμα Μάρκετινγκ του ΤΕΙΘ

- φοιτητές και εκπαιδευτικό προσωπικό του Τμήματος Μάρκετινγκ του ΑΤΕΙΘ
- Στόχος: παροχή δεδομένων για σχεδιασμό προγραμμάτων πληροφοριακής εκπαίδευσης στο ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης

1^η Έρευνα

Η αναγκαιότητα εκπαίδευσης στην Πληροφοριακή παιδεία στο Τμήμα Μάρκετινγκ του ΤΕΙΘ

- Δύο έρευνες με ερωτηματολόγια
  1. φοιτητές
    - 7 εξάμηνα, 233 απαντήσεις
  2. Εκπαιδευτικό προσωπικό
    - 38 απαντήσεις (από 45)

1^η Έρευνα

Αποτελέσματα (Φοιτητές)

- Μεγάλο ποσοστό φοιτητών δεν χρησιμοποιεί πηγές της Βιβλιοθήκης (93% 1^ο και 2^ο εξάμηνο)
- Περιμένουν από τους καθηγητές τους βιβλιογραφία
- Για να βρουν υλικό ρωτούν τους βιβλιοθηκονόμους
- Προτιμούν οδηγίες αναζήτησης και όχι μάθημα
- Όσοι χρησιμοποιούν πηγές είναι κυρίως έντυπες
- Μόνο 2 καθηγητές προτείνουν χρήση έντυπων ή ηλεκτρονικών πηγών (Emerald και Wilson Web)

1^η Έρευνα

Αποτελέσματα (καθηγητές)

- Μη- επαρκή γνώση των πηγών και μη- ενθάρρυνση των φοιτητών στη χρήση τους.
- Αναγκαία η ύπαρξη ξεχωριστού μαθήματος εκπαίδευσης χρηστών (1^ο/ 2^ο εξ.)
- Οι βιβλιοθηκονόμοι σε συνεργασία με το εκπαιδευτικό προσωπικό είναι οι καταλληλότεροι να διδάξουν σε προγράμματα εκπαίδευσης χρηστών

2^η Έρευνα

«Factors that influence the use of library resources by faculty members»

(Korobili, Tilikidou, Delistavrou, 2006)

Παράγοντες που επηρεάζουν τη χρήση των πηγών της βιβλιοθήκης από το εκπαιδευτικό προσωπικό

2^η Έρευνα

Παράγοντες που επηρεάζουν τη χρήση των πηγών της βιβλιοθήκης από το εκπαιδευτικό προσωπικό

- επίπεδο δεξιοτήτων όλων των εκπαιδευτικών του ΑΤΕΙΘ αναφορικά με τη χρήση των πηγών της βιβλιοθήκης κυρίως ηλεκτρονικών
- Σκοπός: εντοπισμός του βαθμού συμβολής των εκπαιδευτικών στην ανάπτυξη δεξιοτήτων πληροφοριακής παιδείας

2^η Έρευνα

Αποτελέσματα

- Το μεγαλύτερο ποσοστό χρησιμοποιεί περισσότερο Έντυπες παρά Ηλεκτρονικές πηγές
  - Κυρίως βιβλία και έντυπα περιοδικά
- Μεγαλύτερη χρήση Ηλεκτρονικών πηγών από τα τμήματα της ΣΔΟ και κυρίως από καθηγητές που έχουν διδακτορικό και είναι νεότεροι.
- Η συχνή χρήση των πηγών επηρεάζεται:
  - από το βαθμό που αντιλαμβάνονται τη χρησιμότητά τους
  - από την ευχέρεια πρόσβασης
  - από την ακαδημαϊκή τους παραγωγή
  - από τη σχέση τους με τους Η/Υ

[3^η Έρευνα]

«Information literacy paradigm in Academic Libraries in Greece and Cyprus»

(Korobili, Malliari, Christodoulou, 2008)

Η πληροφοριακή παιδεία στις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες της Ελλάδας και της Κύπρου

3^η Έρευνα

Η πληροφοριακή παιδεία στις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες της Ελλάδας και της Κύπρου

Να διερευνήσει:

1. Αν οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες στην Ελλάδα και την Κύπρο παρέχουν προγράμματα πληροφοριακής εκπαίδευσης
2. Το είδος των διαθέσιμων προγραμμάτων
3. Αν οι βιβλιοθηκονόμοι έχουν εκπαιδευτική εμπειρία και πως την απέκτησαν
4. Τις απόψεις τους για τους τρόπους βελτίωσης την παρεχόμενης εκπαίδευσης

3^η Έρευνα

Η πληροφοριακή παιδεία στις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες της Ελλάδας και της Κύπρου

- 167 ερωτηματολόγια,
- Βιβλιοθηκονόμοι και μη,
- 32 Ακαδημαϊκά ιδρύματα στην Ελλάδα και Κύπρο
- 53 βιβλιοθήκες διαθέτουν προγράμματα πληροφοριακής εκπαίδευσης
  - Περιηγήσεις στο χώρο της βιβλιοθήκης,
  - Σεμινάρια, ολιγόωρα ή μιας εβδομάδας,
  - Αυτόνομο μάθημα, κ.ο.κ.

3^η Έρευνα Αποτελέσματα

- **83,8%** «ναι πιθανόν» ή «ναι σίγουρα» ενδιαφέρεται να διδάξει σε πρόγραμμα πληροφοριακής εκπαίδευσης.
- **55,7%** οι βιβλιοθηκονόμοι να έχουν καλύτερη εκπαίδευση στη χρήση των πηγών
- Ενδιαφέρονται να διδάξουν όσοι ασχολούνται:
  - με τη διεύθυνση/ διοίκηση **88,8%**
  - με τις πληροφοριακές υπηρεσίες **88,6%** .
  - με υποστήριξη συστημάτων **82,8%**

3^η Έρευνα Αποτελέσματα

- 89,8% θεωρεί ότι μπορεί να διδάξει τη χρήση των πηγών της Βιβλιοθήκης
  - 53,3% δεν έχουν συμμετάσχει σε δραστηριότητες βελτίωσης της διδακτικής τους ικανότητας.
  - Ενώ οι υπόλοιποι παρακολούθησαν:
    - σεμινάρια (34,7%),
    - προσωπικό διάβασμα (32,3%),
    - παρακολούθηση μαθημάτων (24%)
    - παρακολούθηση εργαστηρίων (16,2%)
    - online tutorials (15,6%)

3^η Έρευνα Αποτελέσματα

- Το ακαδημαϊκό υπόβαθρο δεν επηρεάζει το βαθμό ενδιαφέροντος για διδασκαλία
- Ο πιο κατάλληλος εκπαιδευτής πληροφοριακής παιδείας:
  - 53,3% βιβλιοθηκονόμος σε συνεργασία με το εκπαιδευτικό προσωπικό.
  - 33,5% βιβλιοθηκονόμος.
  - 12% εκπαιδευτικό προσωπικό σε συνεργασία με τους βιβλιοθηκονόμους.

[Προτάσεις]

- Οι βιβλιοθηκονόμοι προκειμένου να συμβάλλουν στην ανάπτυξη της πληροφοριακής παιδείας, πρέπει:
  - να μελετήσουν θεωρίες μάθησης και διδασκαλίας,
  - να εξετάσουν σε βάθος τις θεωρίες και τα μοντέλα σχεδιασμού διδακτικής,
  - τις μεθόδους μεταφοράς της γνώσης εμπλέκοντας τηλεπικοινωνίες και πολυμέσα
- Οι συγκεκριμένες γνώσεις μπορούν να αποκτηθούν μέσα από ποικίλες μορφές εκπαίδευσης σε προπτυχιακό & μεταπτυχιακό επίπεδο.

[4^η Έρευνα]

«Information Literacy at the Technological Education Institute of Thessaloniki»

(Korobili, Malliari, Christodoulou, 2008)

*Η Πληροφοριακή Παιδεία στο ΤΕΙ
Θεσσαλονίκης*

4^η Έρευνα

Η Πληροφοριακή Παιδεία στο ΤΕΙΘ

- Φοιτητές 6^{ου} & 7^{ου} εξαμήνου του ΑΤΕΙΘ,
- Σκοπός: διερεύνηση του τρόπου χρήσης των πηγών πληροφόρησης και
- του βαθμού ανάπτυξης δεξιοτήτων πληροφοριακής παιδείας κατά τη διάρκεια των σπουδών.
- 831 συμπληρωμένα ερωτηματολόγια (πληθυσμός ~2470)

4^η Έρευνα

Η Πληροφοριακή Παιδεία στο ΤΕΙΘ

- Σημαντικό ποσοστό δεν έχει παρακολουθήσει κάποιο μάθημα Πληροφοριακής Παιδείας ή σεμινάριο της Βιβλιοθήκης.
  - 23.3% παρακολούθησε μάθημα ΠΠ και
  - 7.3% παρακολούθησε Σεμινάριο της Βιβλιοθήκης.

4^η Έρευνα Συμπεράσματα

- Μικρή ποιοτική διαφορά όσων έχουν παρακολουθήσει μάθημα πληροφοριακής παιδείας
- Προβληματισμός για το περιεχόμενο των μαθημάτων Πληροφοριακής Παιδείας
  - Ακολουθούν τα διεθνή πρότυπα;

Μάθημα: «Πληροφοριακή Παιδεία»

στο Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων
Πληροφόρησης του ΤΕΙΘ

- Στόχος
- Περιεχόμενο

Διδάσκουσα:
Δρ. Στέλλα Κορομπίλη,
Αναπληρώτρια καθηγήτρια

[Σκοπός]

- Με σκοπό να αποκτήσουν οι βιβλιοθηκονόμοι τις απαιτούμενες γνώσεις και δεξιότητες και να εμπλακούν στη διδακτική διαδικασία οργανώθηκε ένα μάθημα που έχει σα στόχους να γνωρίσουν οι μελλοντικοί βιβλιοθηκονόμοι :

[Στόχοι]

- Τι είναι πληροφορία, ποιες είναι οι αξίες της πληροφορίας (εμπορευματική και αξία χρήσης) και τι είναι συνάφεια.
- Τι είναι πληροφοριακός γραμματισμός και ο ρόλος της κριτικής σκέψης στην ανάπτυξη δεξιοτήτων πληροφοριακού γραμματισμού
- Το ρόλο των βιβλιοθηκών και βιβλιοθηκονόμων στην ανάπτυξη δεξιοτήτων πληροφοριακού γραμματισμού, καθώς και την αναγκαιότητα συνεργασίας με το εκπαιδευτικό προσωπικό

[Στόχος]

- Τι είναι θεωρίες μάθησης και ανάπτυξη παραδοσιακών προσεγγίσεων (μπιχεβιορισμός), καθώς και των κονστρουκτιβιστικών προσεγγίσεων.
- Τι είναι σχεδιασμός διδακτικής διαδικασίας, καθώς και σχεδιασμό διδακτικής διαδικασίας βασισμένος σε μπιχεβιοριστικά και κονστρουκτιβιστικά μοντέλα.

[Περιεχόμενο]

- Τη χρήση της τεχνολογίας για την ανάπτυξη ενός αποτελεσματικού προγράμματος μάθησης.
- Οι δυνατότητες της τεχνολογίας και πιο συγκεκριμένα πως οι δυνατότητες των πολυμέσων και υπερμέσων μπορούν να προωθήσουν τη μάθηση μέσα από τις κονστρουκτιβιστικές θεωρίες μάθησης

[Περιεχόμενο]

- Εξετάζονται θέματα που αφορούν:
  - προγράμματα πληροφοριακού γραμματισμού, και ειδικότερα online προγράμματα
  - μοντέλα προγραμμάτων πληροφοριακού γραμματισμού
  - τρόποι αξιολόγησης των προγραμμάτων.

[5^η Έρευνα]

- «Η ανάπτυξη της πληροφοριακής παιδείας στα Γυμνάσια της Δημόσιας Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης»
(Κορομπίλη, Δανιηλίδου, Μάλλιαρη, Χριστοδούλου)
- είναι σε εξέλιξη,

5^η Έρευνα :

Η ανάπτυξη της πληροφοριακής παιδείας στα Γυμνάσια της Δημόσιας Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

- Καθηγητές γυμνασίων Δυτικής Θεσσαλονίκης
- Σκοπός: προσδιορισμός του βαθμού συμβολής της Δημόσιας Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στην ανάπτυξη δεξιοτήτων πληροφοριακής παιδείας

5^η Έρευνα :

Η ανάπτυξη της πληροφοριακής παιδείας στα Γυμνάσια της Δημόσιας Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

- Καθηγητές γυμνασίων Δυτικής Θεσσαλονίκης
- Σκοπός: προσδιορισμός του βαθμού συμβολής της Δημόσιας Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στην ανάπτυξη δεξιοτήτων πληροφοριακής παιδείας

[Ευχαριστούμε!]

- **Γιώργος Χριστοδούλου**

- gchristod@jour.auth.gr

- **Στέλλα Κορομπίλη,**

- koro@libd.teithe.gr

- **Αφροδίτη Μάλλιαρη,**

- malliari@libd.teithe.gr